

DECIZIE

20 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ion Malanciuc
Oxana Parfeni
Aliona Donos

cu participarea grefierilor

Liviu Nicula
Tatiana Capațina

examinând în ședință de judecată publică, în procedura contenciosului administrativ, cererea de contestare depusă de Iurie Bejenaru împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor cu privire la anularea deciziei nr. 4 din 9 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Iurie Bejenaru și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisia de evaluare,

c o n s t a t ă :

La 09 ianuarie 2023, Iurie Bejenaru a depus cerere de contestare a deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (în continuare Comisia de evaluare) nr. 4 din 9 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Iurie Bejenaru, solicitând anularea deciziei nominalizate și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisia de evaluare.

În motivarea acțiunii a invocat că a candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii din partea judecătorilor Curții Supreme de Justiție, a fost verificat de către Comisia de evaluare și pe parcursul verificării a depus un Chestionar privind integritatea etică, și în baza art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, declarație de avere și interese personale și cu privire la lista persoanelor apropiate din sistemul judecătoresc, al procuraturii și serviciul public. Pe parcursul evaluării a dat răspuns la 3 runde de întrebări acordate de Comisia de evaluare, cu anexa copiilor tuturor materialelor solicitate.

La 27 octombrie 2022 au avut loc audierile publice, la care a participat și a răspuns la întrebările membrilor Comisiei de evaluare.

Prin decizia nr. 4 din 9 decembrie 2022, Comisia de evaluare a decis că candidatul la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, Iurie Bejenaru, nu corespunde criteriilor de integritate, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, nu a promovat evaluarea.

Copia deciziei Comisiei de evaluare a primit-o prin poșta electronică la data de 04 ianuarie 2023.

Reclamantul a menționat că cu decizia Comisiei de evaluare nu este de acord, o consideră ilegală, nemotivată, adoptată în baza unui subiectivism excesiv, în baza unor presupuneri ale membrilor comisiei, fără suport legal și probatoriu cât și cu încălcarea flagrantă a procedurii prevăzută de Codul administrativ.

A considerat că Comisia de evaluare a adoptat o decizie nemotivată, a încălcat principiul egalității de tratament față de candidat și nu a avut nici un temei plauzibil pentru a considera că candidatul la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, Iurie Bejenaru, nu corespunde criteriilor de integritate etică și financiară și nu a promovat evaluarea, contrar prevederilor art. 13 alin. (1) și (2) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022.

Mai mult, a relatat că decizia adoptată de Comisiei de evaluare, contravine și Opiniei comune a Comisiei de la Veneția și a Directorului General pentru Drepturile Omului și Statul de drept privind proiectul de lege cu privire la Curtea Supremă de Justiție din 17-18 iunie 2022, care în p. 44, stabilește că evaluarea etică se concentrează, de fapt, asupra datelor privind posibila corupție în privința candidaților, adică un alt aspect al aceleiași probleme care este explorat de evaluarea financiară.

Astfel, a considerat că toate constatările Comisiei de evaluare expuse, prin care s-a constatat necorespunderea sa a integrității etice și financiare, nu au nimic comun cu datele privind posibila corupere în privința candidaturii sale, or, concluziile Comisiei s-au concentrat mai mult pe niște omisiuni neintenționate și pe niște presupuneri subiective, care nici într-un caz nu confirmă posibila corupție în privința candidaturii sale.

A menționat că Comisia de evaluare pentru a-și motiva decizia, a inversat sarcina probei către candidat, fapt inadmisibil și contrar prevederilor art. 93 Cod administrativ, care statuează că fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale.

Reclamantul a accentuat că Comisia de evaluare pentru a-și motiva decizia s-a axat pe următoarele aspecte financiare și etice:

1. Modul de dobândire a bunurilor – teren de xxx în mun. xxx, obținut în anul 2007 în cadrul programului de îmbunătățire a condițiilor de trai ale judecătorilor.

Ca răspuns la această întrebare, reclamantul a explicat Comisiei de evaluare, poziție menținută și în fața instanței de judecată, că solicitarea atribuirii terenului a fost bazată pe prevederile art. 30 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, în scopul îmbunătățirii condițiilor locative, dat fiind faptul că locuia cu familia, formată din 4 persoane, într-un apartament cu suprafața

locativă deținută la acel moment de xxx m.p., suprafață insuficientă pentru 4 persoane.

Deoarece, legea în vigoare, la momentul solicitării îmbunătățirii condițiilor locative, prevedea că autoritatea publică asigură judecătorul cu locuință (apartament sau casă) și nu indica direct posibilitatea de a solicita un teren pentru construcții și amenajări, nu a solicitat obligarea Autorității Publice Locale, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, să-i acorde un teren de pământ, în schimbul unui apartament sau casă, dar ca alternativă, a solicitat alocarea terenului după posibilitate, la discreția Autorității Publice Locale. Or, din motiv că Autoritatea Publică Locală nu dispunea de apartament sau casă (accentuând că norma legală care prevedea asigurare cu casă, este o normă desuetă, o normă învechită, ieșită din uz, sau chiar o normă moartă, care niciodată nu a fost aplicată în privința judecătorilor și nici unui judecător nu i-a fost repartizată o casă), iar la Primărie se aflau spre executare multiple hotărâri judecătorești neexecutate cu privire la obligarea Autorității Publice Locale să acorde spațiu locativ funcționarilor publici, care aveau acest drept prevăzut de lege, a solicitat alocarea unui teren pentru construcția casei. Această solicitare a fost chiar la sugestia Autorității Publice Locale, care i-au comunicat că nu dispun de apartamente sau case.

La acest aspect a învederat că toate actele prezentate Consiliului or. Durlești au fost legale în corespundere cu legislația în vigoare și care au servit temei pentru adoptarea deciziei, menționând că Consiliul or. Durlești este o unitate administrativ teritorială, parte componentă a mun. Chișinău.

Admiterea cererii sau respingerea ei a fost la discreția (oportunitatea) Autorității Publice Locale, și nu a putut în nici un fel influența emiterea deciziei.

Mai mult, decizia Consiliului or. Durlești nr. 4/24 din 02 octombrie 2007 a fost contestată în instanța de judecată, de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, rămânând în vigoare, fiind menținută prin hotărâri judecătorești irevocabile.

De altfel, faptul că în privința factorilor de decizie a Primăriei or. Durlești a fost intentat un dosar penal, nu poate fi considerat că a primit terenul ilegal, mai mult, în privința consilierilor Consiliului Durlești, de prima instanță a fost emisă o sentință de achitare, iar la moment apelul procurorilor se examinează la Curtea de Apel Chișinău.

Reclamantul a învederat că după primirea terenului, acesta a fost îngrădit, a fost plantată o livadă cu pomi fructiferi și a început acumularea mijloacelor financiare pentru construcția casei, or, nu poate fi învinuit că pe parcursul anilor 2007–2016 nu a întreprins eforturi de construcție pe terenul atribuit, nu a obținut vreo autorizație aferentă sau în alt mod să construiască casa, deoarece aceasta s-a datorat unor motive întemeiate.

La acest aspect, reclamantul a explicat că în anul 2010 s-a îmbolnăvit de o boală gravă și a fost nevoie de o intervenție urgentă, costisitoare, peste hotarele țării, iar banii acumulați pentru construcția casei au fost folosiți pentru restabilirea sănătății, ulterior, restul banilor acumulați, au fost declarați pentru prima dată conform legislației modificate, în anul 2016, ca bani în numerar.

Referitor la întrebarea Comisiei de evaluare dacă este etic sau nu, primirea lotului de pământ, dacă legea nu prevedea direct alocarea în scopul îmbunătățirii

condițiilor de trai, a comunicat că nu a solicitat obligarea acordării terenului, dar doar după posibilități, alocarea ca alternativă la apartament sau casă, totodată a considerat și o obligație morală a sa față de familia sa, de a o asigura cu spațiu locativ corespunzător.

Totodată, la întrebarea Comisiei de evaluare a explicat că nu ar fi fost etic, ca deținând acest teren, să fi solicitat și un apartament la preț preferențial destinat judecătorilor, oportunitate de care s-au folosit majoritatea judecătorilor din țară, care deținând spațiu locativ au procurat și apartamente la preț preferențial.

Totodată, a învederat că numai în anul 2016, după acceptarea succesiunii după decesul tatălui său și îmbunătățirea condițiilor de trai a familiei, terenul în cauză a fost vândut, prețul terenului fiind stabilit în urma negocierilor directe între părțile contractului, copia cărui a fost prezentat Comisiei de evaluare.

Reclamantul a accentuat că Comisia de evaluare eronat a interpretat prevederile art. 30 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, în situația în care el nu a solicitat obligarea administrației publice locale să-i atribuie teren în baza art. 30 al legii indicate, dar din motiv că administrația publică locală nu dispunea de apartamente sau case a solicitat ca alternativă atribuirea lotului de teren, legislația în vigoare neinterzicând acest lucru.

2. Modul de dobândire a bunurilor/ Sursa de venituri – casă de xxx m.p. și teren de xxx în mun. Chișinău, obținute de părinții candidatului în anul 2008.

Ca răspuns la această întrebare, reclamantul a explicat Comisiei de evaluare, poziție menținută și în fața instanței de judecată, că casa de locuit din xxxa fost procurată de către părinții săi din surse proprii, acumulate pe parcursul vieții lor, acesta fiind unicul bun procurat de părinții săi pe parcursul vieții.

Reclamantul a afirmat că nu deține careva informații referitor la sursele și veniturile acumulate de părinții săi, aceștia nu mai sunt în viață, au decedat până la inițierea pre-vettingului, or, nu putea prevedea întrebările Comisiei de evaluare și nu a putut afla careva informații concrete cu privire la sursele și veniturile acumulate de ei pe parcursul vieții lor.

Mai mult, la acest capitol a atras atenția instanței de judecată la prevederile art. 46 din Constituția Republicii Moldova, prevederi omise de către Comisia de evaluare, care statuează că caracterul licit al dobândirii se prezumă. Dreptul la proprietate privată este garantat. Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

Referitor la deținerea dreptului de proprietate în mărime de $\frac{1}{2}$ din casa situată în mun. xxx, a declarat că prin testamentul nr. 89 din 15 ianuarie 2013, tatăl său, Vasile Bejenaru, a testat din averea ce-i aparținea, în părți egale câte $\frac{1}{3}$ cotă parte din casa de locuit situată în xxx, tuturor fiilor: Leonid Bejenaru, Valerii Bejenaru și Iurie Bejenaru (copia testamentului fiind prezentat Comisiei de evaluare).

Prin declarația de renunțare la succesiune din 28 decembrie 2015, fratele său, Valerii Bejenaru, a renunțat la succesiunea testamentară precum și cea legală, în folosul său, Iurie Bejenaru.

Prin declarația de renunțare la succesiune din 15 ianuarie 2016, fratele său, Leonid Bejenaru a renunțat la succesiunea testamentară precum și cea legală, în folosul său, Iurie Bejenaru. Astfel, a devenit proprietar la $\frac{1}{2}$ cotă parte din imobilul

situat în xxx, ca rezultat al renunțării fraților de la succesiunea testamentară precum și cea legală de la cota ce li se cuvenea.

Renunțarea fraților săi, de la succesiunea testamentară, precum și cea legală de la cota ce li se cuvenea, a fost condiționată de transmiterea și asumarea răspunderii sale morale și materiale de îngrijire a mamei lor, asumare care a realizat-o până la decesul acesteia, la 28 februarie 2021.

Referitor la moștenirea rămasă după decesul mamei, a comunicat că prin testamentul nr. 90 din 15 ianuarie 2013, mama sa, Valentina Bejenaru, a testat din averea ce-i aparținea, în părți egale câte 1/3 cotă parte din casa de locuit situată în xxx, tuturor fiilor: Leonid Bejenaru, Valerii Bejenaru și Iurie Bejenaru.

În aceste împrejurări, reclamantul reținând prevederile art. 2390-2391 din Codul civil, a menționat că după decesul mamei, nimeni din moștenitorii testamentari sau succesorii lor, nu au renunțat oficial la moștenire în termenul prevăzut de lege, prin urmare se consideră că toți aceștia au acceptat moștenirea după decesul mamei.

Dat fiind faptul că legislația în vigoare prevede numai termen de renunț de la moștenire și nu impune careva termeni concreți pentru perfectarea actelor notariale, iar fratele său, Valeriu Bejenaru o perioadă îndelungată s-a aflat peste hotarele țării, în Franța la muncă, până la moment nu au fost depuse cereri la notar pentru perfectarea actelor notariale privind moștenirea rămasă după decesul mamei.

De altfel, a specificat că în baza contractului de donație din 11 martie 2011, Eugen Bejenaru (fiul său) a devenit proprietar al casei de locuit individuale cu suprafața de xxx, cu construcții accesorii și teren aferent casei cu suprafața xxx; în baza contractului de donație nr. 4155 din 11 martie 2011, Eugen Bejenaru (fiul său) a devenit proprietar al terenului agricol cu suprafața de xxx, nr. cadastral xxx, și teren agricol cu suprafața de xxx nr. cadastral xxx, situate în extravilanul xxx; în baza contractului de donație nr. 4145 din 11 martie 2011, Valerii Bejenaru (fratele său) și Ion Bejenaru (fiul fratelui său Leonid Bejenaru) au devenit coproprietari al terenului agricol cu suprafața de xxx, nr. cadastral xxx, și terenului agricol cu suprafața de xxx, nr. cadastral xxx situate în extravilanul xxx.

Reclamantul, la acest aspect, a considerat că Comisia de evaluare a ignorat institutul legal prevăzut de lege – dreptul persoanelor de refuz de la moștenire în folosul altei persoane și dreptul constituțional de a accepta moștenirea.

A apreciat critic afirmația pârâtei asupra obligativității candidatului de a prezenta documente, probe în privința persoanelor terțe, cât și reparația casei, pe o perioadă îndelungată din trecut, persoane care nu aveau obligația de a declara și justifica veniturile și cheltuielile lor, ca fiind contrară prevederilor art. 93 din Codul administrativ, deoarece sarcina probațiunii revine pârâtei întru motivarea soluției sale având la bază prevederile art. 225 din Codul administrativ.

Totodată, a specificat că în conformitate cu prevederile art. 30 din Codul administrativ, autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situațiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situații în care, în condițiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public.

3. Valoarea subevaluată a automobilului de model xxx, anul de fabricație 2004 și a automobilului de model xxx, anul de fabricație 2008. Nedeclararea în modul

prevăzut de lege și neachitarea impozitului pentru creșterea de capital din vânzarea automobilului de model xxx, anul de fabricație 2004.

Ca răspuns la această întrebare reclamantul a explicat Comisiei de evaluare, poziție menținută și în fața instanței de judecată, că în anul 2011, a achiziționat automobilul de model xxx, anul de fabricație 2004, la un preț de 110000 MDL, iar în anul 2013 a vândut acest automobil la prețul de 150 000 MDL, cu 40000 MDL mai mult decât prețul de achiziție. A furnizat Comisiei de evaluare și contractele de vânzare-cumpărare pentru acest autoturism. Prețul de vânzare-cumpărare a fost stabilit în rezultatul negocierilor directe între părți. A explicat Comisiei de evaluare că diferența de prețul procurării și înstrăinării automobilului constă în rezultatul îmbunătățirii, reparației automobilului. Totodată, a declarat Comisiei de evaluare că nu s-au păstrat documentele confirmative, datorită expirării termenului îndelungat.

Reclamantul nu este de acord cu concluzia Comisiei de evaluare precum că nu a achitat impozit pe creșterea de capital în valoare de 40 000 MDL, ori, aceasta este o presupunere a Comisiei de evaluare, dat fiind faptul că a depus declarație fiscală la Inspectoratul Fiscal de Stat, de fiecare dată când înregistra un careva venit, inclusiv și în anul 2013 și în baza deciziei organelor fiscale a achitat impozitul fiscal stabilit.

A mai relatat că pe parcursul anilor, Inspectoratul Fiscal de Stat nu a intervenit față de dânsul referitor la careva omisiuni sau greșeli la neachitarea impozitului pe venit, prin urmare a considerat că se prezumă ca fiind achitate toate impozitele cuvenite.

Referitor la automobilul de model xxx, anul de fabricație 2008, a explicat Comisiei de evaluare că în anul 2013, a procurat acest automobil la prețul de 240 000 MDL și l-a vândut în anul 2016 la prețul de 290 000 MDL, cu 50 000 MDL mai mult decât prețul de achiziție. A furnizat Comisiei de evaluare și contractele de vânzare-cumpărare pentru acest autoturism. Diferența dintre valoarea de piață a automobilului de model xxx, anul de fabricație 2008 și valoarea declarată a automobilului în 2013, a constituit prețul supus negocierilor directe între părțile la contract, ce se confirmă prin copiile contractelor prezentate comisiei.

De asemenea, a declarat Comisiei de evaluare că în anul 2016, a depus declarație fiscală la Inspectoratul Fiscal de Stat și a achitat impozitul fiscal respectiv, în mărimea stabilită de organul fiscal.

A considerat că la acest capitol, la procurarea și înstrăinarea mijloacelor de transport, de către sine nu au fost comise careva încălcări intenționate, grave care ar fi putut considerate de Comisia de evaluare ca necorespunderea integrității etice sau financiare. A mai prezentat Comisiei de evaluare copiile tuturor contractelor de vânzare-cumpărare a automobilelor pe care le-a deținut și le deține, în care este indicat concret prețul procurării și înstrăinării fiecărui automobil. Prețul este indicat real, stabilit în baza negocierilor directe între părți și stării tehnice la momentul înstrăinării.

Mai mult, faptele expuse, au fost verificate în cadrul controalelor efectuate conform competențelor stabilite prin legi organice de către Autoritatea Națională de Integritate și Inspectoratul Fiscal de Stat, acte valabile prin care nu s-au stabilit încălcări ale legislației în vigoare.

La caz, reclamantul a afirmat că Comisia și-a atribuit competențele altor autorități publice specializate, cum ar fi Autoritatea Națională de Integritate și Inspectoratul Fiscal de Stat și a desconsiderat concluziile acestor autorități, prin ce Comisia de evaluare a ignorat prevederile art. 139 alin. (4) din Codul administrativ, care statuează că actele administrative individuale se respectă de către autoritatea publică emitentă, alte autorități publice, destinatarii acestora și persoanele terțe.

4. Nedeclararea donațiilor și contribuțiilor făcute de candidat și de soția acestuia fiului lor în anul 2017 și 2018 în modul prevăzut de lege.

Ca răspuns la această întrebare a explicat Comisiei de evaluare, poziție menținută și în fața instanței de judecată, cu referire la costurile/cheltuielile suportate de familia sa pentru ceremonia de familie – nunta fiului, a achitat suma de 10 150 MDL pentru rezervarea sălii de nuntă și suma de 303 142 MDL, în numerar, pentru serviciile restaurantului. De asemenea, a achitat 4 000 de EURO (echivalentul a 83006 MDL conform cursului de schimb valutar), în numerar, unui studio pentru organizarea ceremoniei de nuntă. Nu a declarat aceste cheltuieli în declarația de avere și interese pentru anul 2018, ca donații fiului, deoarece acestea sunt niște cheltuieli ale sale, ca o obligație a părinților, pentru organizarea ceremoniei, dar nicidecum nu sunt donații în favoarea fiului, precum a considerat Comisia de evaluare.

Totodată, legislația în vigoare nu prevede ca cheltuielile suportate pe perioada anului să fie declarate în declarația anuală privind averea și interesele personale.

În privința sumelor donate de soția sa, fiului în anul 2017 în sumă de 280 000 MDL și în anul 2018 în sumă de 196 157 MDL a dat explicații sincere și amănunțite Comisiei de evaluare. Conform contractelor autentificate notarial, aceste donații au fost în scopul procurării apartamentului în baza unui contract de ipotecă. Într-adevăr, atât la întrebările primite cât și în timpul audierilor publice, a recunoscut sincer că nu a declarat aceste donații, făcute de soția sa, în declarațiile sale de avere și interese personale pentru anii 2017 și 2018, neintenționat, din omisiune. Dar, totodată a explicat comisiei că fiul său, a indicat aceste sume în declarațiile sale de avere și de interese personale, în calitatea sa de funcționar public.

Astfel, reclamantul a considerat că această omisiune nu poate fi considerată ca rea-credință, dar o greșeală și poartă un caracter vădit neintenționat, și nici într-un caz, intenția de a tăinui aceste tranzacții, ori, acestea au fost autentificate notarial și introduse în Declarația de avere și interese a fiului său, buna credință prezumându-se.

5. Încălcare etică pentru nedeclararea abținerii – Ca răspuns la această întrebare a explicat Comisiei de evaluare, poziție menținută și în fața instanței de judecată, atât în răspunsurile primite la runda 2, cât și în ședința audierilor publică a comunicat Comisiei de evaluare că, cu Dorin Popovici sunt foști colegi de serviciu de la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, unde ambii au activat până în anul 2008.

Referitor la dosarul „Arama R” SRL vs. Filip Licov, în care „Arama R” SRL a fost reprezentată de Dorin Popovici, a comunicat că examinarea dosarului a avut loc în complet de 3 judecători, unde nu a fost raportor. La Curtea Supremă de Justiție cauzele se examinează în lipsa părților în baza înscrisurilor din dosar și numai pe probleme de drept.

Totodată, a considerat că participarea lui Dorin Popovici pe cauza dată în calitate de reprezentant al unei părți din dosar, a unei persoane juridice, nu constituie temei legal prevăzut de Codul de procedură civilă pentru a-și declara abținere de la examinarea cauzei. Codul de procedură civilă prevede clar temeiurile de abținere. Un asemenea motiv de incompatibilitate în Cod nu se regăsește, iar relațiile sale cu Dorin Popovici în nici un fel nu putea influența soluția pe caz.

Mai mult, Comisia de evaluare a identificat și s-a bazat numai pe o cauză în care a fost membru al completului de judecată, pe cauze unde Dorin Popovici a participat ca reprezentant al unei persoane juridice, însă a trecut cu vederea sau nu a fost interesată să verifice că reclamantul, în calitate de membru al completului de judecată a participat la multiple cauze unde Dorin Popovici a participat ca reprezentant al aceiași persoane juridice, iar soluțiile instanței nu au fost în favoarea persoanei juridice, în care reprezentant era Dorin Popovici (cauzele 2ra-2730/13; 2rh-44/14; 2rh- 2/16; 2ra-910/20; 2ra-1353/21).

Prin urmare, reclamantul a considerat că nu poate fi plauzibilă și convingătoare concluzia Comisiei de evaluare, precum că prin participarea sa în cauza sus-menționată, a fost favorizată această persoană juridică, în care Dorin Popovici era reprezentantul persoanei juridice.

De altfel, a explicat Comisiei de evaluare că pe parcursul întregii sale activități ca judecător nu a examinat careva cauze în instanță, în care unul dintre participanții la dosar să fi fost personal Dorin Popovici sau membrii familiei acestuia, considerând că membrii Comisiei de evaluare în mod subiectiv au considerat că la caz există un conflict de interese între reclamant și Dorin Popovici, și au considerat aceste constatări ca încălcări de integritate etică.

Totodată, reclamantul a obiectat și în privința concluziilor Comisiei de evaluare precum că deține cu avocata Irina Tocan relații de prietenie de lungă durată, și participarea sa în completul de judecată pe dosarul unde ultima reprezenta o parte din dosar, a dus la emiterea unei decizii favorabile clientului ei. Acestea sunt la fel, niște concluzii subiective a membrilor Comisiei de evaluare, fără careva suport probator. A explicat Comisiei de evaluare, atât la întrebările primite, cât și în cadrul ședinței publice faptul că trecerea frontierei de stat a României, cu zece ani în urmă, împreună cu familia Irinei Tocan și alte câteva persoane (inclusiv cu fratele ei, Rodion Tocan cu care era în relații de prietenie, iar la moment sunt în relații de afinitate) nu confirmă că a fost în relații de prietenie și de atunci menține aceste relații cu Irina Tocan.

A concretizat că fiind în relații de afinitate cu Rodion Tocan, permanent a declarat abțineri de la examinarea dosarelor, unde acesta era reprezentant a unei părți pe dosar.

Referitor la sora lui Rodion Tocan – Irina Tocan nu a declarat abținere, deoarece nu sunt în relații de prietenie sau alte relații prevăzute de Codul de procedură civilă, pentru care ar fi obligat să se abțină de la examinarea dosarelor unde ea este reprezentant al unei părți pe dosar.

Mai mult, sunt niște constatări neîntemeiate ale Comisiei de evaluare, precum că în ciuda unei prietenii de lungă durată cu avocata Irina Tocan, reclamantul a participat la examinarea recursului la un dosar în care o parte a fost reprezentată de avocata Irina Tocan și prin decizia din 11 mai 2022, completul de judecată (în care

a fost membru) a admis recursul clientului avocatei Irina Tocan și a trimis cauza spre rejudecare.

A explicat Comisiei de evaluare că examinarea dosarului nr. 2ra-1717/21 din 11 mai 2022, unde o parte din dosar a fost reprezentată de avocatul Irina Tocan, a avut loc în complet lărgit, de 5 judecători, unde nu a fost el raportor. Faptul participării Irinei Tocan pe cauza dată, ca avocat/reprezentant al unei părți din dosar, nu servește nici un temei legal prevăzut de Codul de procedură civilă pentru a-și declara abținere de la examinarea cauzei.

La acest aspect, reclamantul a considerat că relațiile sale cu Irina Tocan, în nici un fel nu putea influența soluția pe caz, relatând că completul din 5 judecători la examinarea cauzei date a constatat unele încălcări a normelor de drept procedural, examinare superficială a cauzei deduse judecării și în consecință nu putea fi menținută decizia instanței de apel, fiind admise ambele recursuri, nu numai a avocatei Irina Tocan, iar cauza a fost remisă pentru rejudecare.

Faptul că decizia Curții Supreme de Justiție pe caz, a fost una legală se confirmă și prin hotărârea ulterioară, adoptată de instanța de apel, după remiterea la rejudecare.

De asemenea, atât în răspunsurile prezentate, cât și în urma audierilor publice, a explicat Comisiei de evaluare că pe parcursul întregii sale activități ca judecător nu a examinat careva cauze în instanță, în care unul dintre participanții la dosar să fi fost personal Irina Tocan sau membrii familiei acesteia.

De altfel, pe tot parcursul activității sale ca judecător a fost imparțial, independent, și s-a supus numai legii, nu a permis nici o imixtiune în activitatea sa, iar pe parcurs de mai bine de 28 de ani de activitate ca judecător nu a avut nici o sancțiune disciplinară.

Așadar, reclamantul a concluzionat că membrii Comisiei de evaluare în mod subiectiv au considerat că în cazurile indicate mai sus a existat un conflict de interese între reclamant cu Dorin Popovici și Irina Tocan, contrar prevederilor art. 50, 52 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În continuare, conducându-se de prevederile Legii privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022 și Codului administrativ, reclamantul a afirmat că Comisia de evaluare a emis în privința sa o decizie nemotivată, iar atacarea acesteia în justiție devine iluzorie, precum și faptul că Comisia de evaluare a tratat diferit stările de fapt identice, în comparație cu alți candidați care au fost evaluați de Comisia de evaluare și au promovat în final evaluarea, deși și la acei candidați au fost abordate situații similare.

În aceste circumstanțe, reclamantul a menționat că Comisia de evaluare nu și-a exercitat corect dreptul discreționar și în cazuri similare, a luat decizii diferite, la caz subiective în privința sa, fără a explica cum a ajuns la concluzii diferite, or, conform prevederilor art. 137 alin. (3), (4) din Codul administrativ, stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod.

În altă ordine de idei, a învederat prevederile art. 139 din Codul administrativ, care statuează că un act administrativ individual devine valabil pentru persoana căreia îi este destinat sau care este afectată de el în momentul în care i se comunică acesteia, cu excepția cazului când actul administrativ însuși stabilește o dată ulterioară pentru obligativitatea sa. Un act administrativ individual obține valabilitate cu acel conținut cu care este comunicat. Un act administrativ individual rămâne valabil atâta timp cât nu este retras, revocat sau anulat într-un alt mod ori nu s-a consumat prin expirarea timpului sau într-un alt mod. Actele administrative individuale se respectă de către autoritatea publică emitentă, alte autorități publice, destinatarii acestora și persoanele terțe.

La acest aspect, reclamantul a precizat că prin actul de constatare nr. 36/19 din 12 martie 2020 (act administrativ în vigoare, irevocabil) Autoritatea Națională de Integritate, organ constituțional, care are misiunea în exercitarea controlului averii și a intereselor personale, a inițiat un control în privința sa, privind eventuala încălcare a regimului juridic al declarării veniturilor și proprietății pentru anul 2015, care s-a extins și asupra soției sale, Viorica Bejenaru și a fiului său, Eugen Bejenaru. Prin actul dat, datele din declarațiile cu privire la venituri și proprietăți, comparate cu informațiile parvenite de la instituțiile financiare din Republica Moldova și Serviciul Fiscal de Stat al Republicii Moldova, nu au fost identificate careva divergențe. Tot prin actul dat de constatare, Autoritatea Națională de Integritate a încetat controlul averii și al intereselor personale inițiat în privința sa, pe motiv că nu s-a constatat diferență substanțială între averea dobândită pentru anul 2015.

La fel, și prin procesul-verbal nr. 430/22 din 07 octombrie 2022 (act administrativ în vigoare, irevocabil) cu privire la verificarea declarațiilor de avere și interese personale, emis de Autoritatea Națională de Integritate, s-a constatat lipsa aparenței unei diferențe substanțiale între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită pentru anul 2021, cât și lipsa aparenței de nedeclarare a unor conflicte de interese, incompatibilități, restricții și limitări.

Prin urmare, a considerat că prin actele administrative legale și irevocabile, emise în privința sa de către Autoritatea Națională de Integritate, un organ constituțional, care are misiunea în exercitarea controlului averii și a intereselor personale, nu au fost identificate careva divergențe și nu s-a constatat aparența unei diferențe substanțiale între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită, cât și lipsa aparenței de nedeclarare a unor conflicte de interese, incompatibilități, restricții și limitări.

Totodată, reclamantul, reținând prevederile art. 60 din Codul administrativ, a atras atenția Completului de judecată că la examinarea și emiterea deciziei în privința sa au fost încălcate termenele în procedură administrativă, deoarece procedura de evaluare în privința sa a fost inițiată la data de 21 iunie 2022, iar decizia Comisiei de evaluare în privința sa a fost adoptată la data de 09 decembrie 2022 și a recepționat-o prin intermediul poștei electronice la data de 04 ianuarie 2023.

Reclamantul a învederat că despre prelungirea termenului general de examinare și adoptare a deciziei, de către autoritatea publică – Comisia de evaluare nu a fost informat, astfel actul administrativ – decizia Comisiei de evaluare în privința sa a fost emis cu depășirea termenului general prevăzut de art. 60 din Codul administrativ.

Reieșind din cele menționate, și conducându-se de prevederile art. 141 din Codul administrativ, reclamantul a considerat că decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 4 din 9 decembrie 2022 cu privire la candidatura sa este nulă, fiind emisă cu grave încălcări de procedură, or, Comisia de evaluare nu și-a exercitat dreptul discreționar, nu a luat în considerare toate faptele relevante, nu a respectat limitele legale ale dreptului discreționar, nu și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

În drept, Iurie Bejenaru și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 119, 166-168, 174, 177 din Codul de procedură civilă, art. 20, 93, 171-172, 177, 189, 206, alin. (1), lit. a), 211-212 din Codul administrativ, art. 216, 219, 220 din Codul civil, art. 13-14 din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022.

Reclamantul a solicitat admiterea acțiunii, anularea deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 4 din 9 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Iurie Bejenaru; dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisia de evaluare.

La 04 octombrie 2023 reclamantul Iurie Bejenaru a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând constatarea nulității deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 4 din 09 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Iurie Bejenaru și constatarea dreptului reclamantului la o decizie de evaluare favorabilă din partea Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (f.d. 25, vol. III).

În motivarea cererii a indicat că susține temeiurile de fapt și de drept indicate în contestația inițială. Suplimentar, a indicat că la 31 martie 2023 Iurie Bejenaru a demisionat onorabil din funcția de judecător, iar necesitatea continuării procesului de contencios administrativ în instanța de judecată, se datorează necesității de protecție efectivă a drepturilor persoanei. Interesul legitim rezidă în aceea, că Iurie Bejenaru dorește anularea deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 4 din 09 decembrie 2022.

Indică reclamantul că fundamentul unei astfel de acțiuni rezidă în acordarea unei protecții efective împotriva actelor administrative individuale ilegale ale autorităților publice, iar acțiunea în obligare consumată este o formă de protecție în contenciosul administrativ care rezultă din logica juridică a cazurilor practice și necesitatea de apărare efectivă.

În drept cererea de concretizare a cerințelor din acțiune este întemeiată în baza art. 39 alin. (1)-(2), 189 alin. (1), 206 alin. (1) lit. d) și alin. (2) din Codul administrativ.

La 16 ianuarie 2023, Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor

și procurorilor a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de contestare înaintate de Iurie Bejenaru.

În susținerea referinței, pârâta a invocat că decizia Comisiei de evaluare nr. 4 din 9 decembrie 2022, este legală și întemeiată, iar alegațiile reclamantului sunt neîntemeiate și nu au un suport probatoriu.

A menționat că Comisia de evaluare a executat cu diligență și bună-credință toate obligațiile prevăzute de Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, iar când a constatat anumite neclarități, aceasta a oferit reclamantului posibilitatea de a le elucida, prin prezentarea datelor și informațiilor suplimentare, stabilindu-i un termen suficient.

A explicat că sarcina probațiunii trece asupra candidatului pe parcursul procesului de evaluare. În faza inițială fiind în obligația Comisiei de a acumula date și informații, făcând uz de competențele sale legale (art. 6 din Legea nr. 26/2022) și cu respectarea obligațiilor legale (art. 7 din Legea nr. 26/2022). Însă, odată cu apariția unor neclarități și în scopul elucidării acestora, Comisia oferă candidatului posibilitatea de a prezenta date și informații suplimentare (art. 10 alin. (7) din Legea nr. 26/2022).

Prezentarea datelor și informațiilor suplimentare este un drept, nu o obligație, a candidatului (art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022), însă neexercitarea acestui drept (prin refuz, fățiș sau tacit, ori prin prezentarea unor date incomplete sau neconcludente) riscă să inducă Comisia la concluzia că există dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele de integritate (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022).

Respectiv, pârâta a considerat că este în interesul candidatului să preia sarcina probațiunii, iar acest transfer legislativ nu numai că nu încalcă dar și protejează efectiv drepturile candidatului. Rațiunea trecerii sarcinii probațiunii către candidat a fost dezvoltată la nivel internațional.

Totodată, pârâta a învederat că procesul de evaluare a integrității, dar și decizia, nu afectează statutul profesional al candidatului, în situația în care obiectul mandatului Comisiei este expres stabilit de lege la art. 3 alin. (1) din Legea nr. 26/2022), care statuează că Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor efectuează evaluarea integrității candidaților la funcția de membru în organele prevăzute la art. 2 alin. (1) (inclusiv în Consiliul Superior al Magistraturii - n.n.).

Respectiv, Comisia nu substituie și nu preia funcțiile vreunui organ public din Republica Moldova (inclusiv a organelor de urmărire penală).

În speță, Comisia a respectat cu strictețe obiectul mandatului său, fiind explicită în dispozitivul deciziei precum că candidatul nu corespunde criteriilor de integritate, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, nu a promovat evaluarea.

Întinderea mandatului Comisiei este, la fel, expres stabilit de lege, și anume verificarea integrității etice și a integrității financiare a candidaților (art. 8 alin. (1) din Legea nr. 26/2022), raportată la criteriile de integritate etică și financiară (art. 8 alin. (2) și, respectiv, alin. (4) din Legea nr. 26/2022).

Însăși legea (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) stabilește când candidatul pică testul de integritate, și anume, se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată.

Respectiv, legea impune un test riguros, cu două elemente: – constatarea Comisiei privind existența dubiilor serioase privind corespunderea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară, și posibilitatea candidatului de a desființa aceste dubii.

În speță, Comisia a aplicat plenar acest construct juridic, oferind reclamantului posibilitatea de a înlătura orice dubiu, prin date și informații suplimentare. În fiecare dintre adresările sale către reclamant (din 01 august 2022, 14 septembrie 2022 și 27 septembrie 2022) Comisia a făcut referire la temeiul legal și a oferit reclamantului posibilitatea prezentării actelor suplimentare.

Efectul juridic al deciziilor Comisiei este expres și exhaustiv stabilit de lege (art. 13 alin. (6) din Legea nr. 26/2022), precum urmează: Decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs.

Respectiv, niciun alt efect juridic, pretins de candidatul care nu a trecut testul de integritate, nu are suport legal. În speță, nimic nu îl împiedică pe reclamant să continue cariera profesională și exercitarea atribuțiilor funcției de judecător.

Pârâta, a învederat că evaluarea integrității reclamantului, în conformitate cu prevederile Legii nr. 26/2022 și culminată cu decizia, nu a încălcat drepturile și interesele lui legale și nu au afectat statutul lui profesional, concluziile Comisiei de evaluare fiind în conformitate cu și în spiritul Legii nr. 26/2022.

Mai mult, pârâta a atras atenția instanței că Legea nr. 26/2022 stabilește expres și explicit marja de discreție a Comisiei la efectuarea constatărilor sale, precum urmează: în aprecierea criteriilor prevăzute la alin. (2) (5) și în luarea unor decizii cu privire la acestea, Comisia de evaluare nu depinde de constatări ale altor organe cu competențe în domeniul respectiv – art. 8 alin. (6); Comisia de evaluare apreciază materialele acumulate după intima sa convingere, formată în urma cercetării multiaspectuală, complete și obiective a informației. Niciunul dintre materialele prezentate nu are o forță probantă prestabilită fără aprecierea lui de către Comisia de evaluare – art. 10 alin. (9).

Prin urmare, soluția oferită de Comisie, prin decizia de constatare a promovării sau nepromovării evaluării, reprezintă o apreciere, după intima sa convingere, a faptului dacă există sau nu dubii serioase privind conformitatea candidatului cu criteriile de integritate financiară și etică.

Cu alte cuvinte, Comisia nu constată existența sau lipsa conformității candidatului cu criteriile de integritate, ci doar existența sau lipsa dubiilor serioase privind conformitatea.

De altfel, concluzia Comisiei de evaluare, exprimată prin decizie, privind existența unor dubii serioase cu privire la conformitatea reclamantului cu criteriile de integritate etică și financiară ține de oportunitatea deciziei, or, în temeiul art. 225 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.

Așadar, instanța de judecată este ținută să exercite controlul de legalitate a deciziei, însă nu este în drept să exercite controlul de oportunitate. În particular, instanța ar fi îndreptățită să admită acțiunea reclamantului și să dispună reluarea evaluării doar în situația în care constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, situație care lipsește în speță.

Cu referire la obiecțiile reclamantului, pârâta a susținut că acestea sunt neîntemeiate, lipsite de suport probator, mai mult, reclamantul a încălcat obligația de probațiune, prevăzută la art. 118 din Codul de procedură civilă și art. 195 din Codul administrativ.

Suplimentar, pârâta a notat că actele prezentate de către reclamant cu privire la constatările altor organe sunt irelevante inclusiv din motiv că se referă doar la o anumită perioadă și nu la întreaga perioadă verificată de către Comisie (art. 8 din Legea nr. 26/2022).

Totodată, cu referire la pretinsa încălcare a termenului de realizare a evaluării, pârâta a atras atenția că Legea nr. 26/2022 nu stabilește un anumit termen pentru emiterea deciziei de promovare/nepromovare în privința unui candidat. Tocmai din acest considerent, în cadrul audierilor publice Președintele Comisiei a informat reclamantul despre faptul că o decizie argumentată va fi prezentată mai târziu, în măsura posibilului Comisia se va strădui să o emită în timp de o lună de la data audierii de astăzi.

Mai mult, pârâta a considerat ca inadmisibilă cerința din cererea de chemare în judecată a reclamantului, prin care a solicitat anularea deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 4 din 9 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Iurie Bejenaru, ori, în sensul art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022, la examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii: a) respingerea cererii de contestare; b) admiterea cererii de contestare, dacă constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisia de evaluare.

În ședința de judecată reclamantul nu s-a prezentat, însă la 23 ianuarie 2023 a depus cerere, prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, cu prezența avocaților (f.d. 74, vol. I).

Reprezentării reclamantului, avocații Marian Bucătaru și Rodion Tocan, în cadrul ședinței de judecată au explicat că susțin pe deplin motivele indicate în cererea de chemare în judecată, solicitând constatarea nulității deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 4 din 09 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Iurie Bejenaru și constatarea dreptului reclamantului la o decizie de evaluare favorabilă din partea Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, or, Iurie Bejenaru dorește protecția efectivă a drepturilor, în cazul său ca candidat la evaluare.

Au menționat că decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor

și procurorilor nr. 4 din 9 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Iurie Bejenaru este nulă, fiind emisă cu grave încălcări de procedură, Comisia nu și-a exercitat dreptul discreționar, nu a luat în considerare toate faptele relevante, nu a respectat limitele legale ale dreptului discreționar, nu și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege, tăinuind de opinia publică și instanță probe relevante care sunt favorabile candidatului și demonstrează integritatea etică și financiară a acestuia.

Reprezentanții Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, avocații Roger Gladei și Valeriu Cernei, au susținut argumentele invocate în referință, solicitând respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată, or pretențiile reclamantului, și anume constatarea nulității deciziei Comisiei și constatarea dreptului reclamantului la o decizie de evaluare favorabilă, nu se înscriu în prevederile legii aplicabile, sunt în afara cadrului legal aplicabil, la caz art. 14 alin. (8) din Legea 26/2022.

Suplimentar au menționat că cererea de contestație a lui Iurie Bejenaru urmează a fi respinsă și din motiv că Iurie Bejenaru a demisionat din funcția de judecător, astfel el nu mai poate fi candidat pentru ocuparea funcțiilor în Consiliul Superior al Magistraturii care ar urma să fie evaluat de către Comisia de evaluare. La fel de către reclamant nu a fost probată existența temeiurilor pentru admiterea acțiunii, or de către Comisia de evaluare nu au fost admise erori procedurale grave, care ar afecta caracterul echitabil al procedurii de evaluare și că ar fi existat circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat.

Totodată partea pârâtă consideră că cererea urmează a fi respinsă și din motiv că reclamantul cere aplicarea unei legi inaplicabile, la caz Codul administrativ, în detrimentul legii aplicabile speciale, la caz Legea nr. 26/2022.

Audiind argumentele participanților la proces în susținerea pretențiilor formulate și obiecțiile înaintate, ținând cont de probele administrate și de legislația pertinentă, Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, stabilește următoarele.

Prin decizia nr. 4 din 09 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Iurie Bejenaru, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, Comisia de evaluare în baza art. 8 alin. (1), alin. (2) lit. a) și c), alin. (4) lit. a) și b) și alin. (5) lit. a), b), c), d) f) și g) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, a decis că candidatul nu corespunde criteriilor de integritate, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, nu promovează evaluarea.

Conform art. 14 alin. (1) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.

Potrivit art. 14 alin. (6) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.

În acest context, se reține că decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 4 din 09 decembrie 2022 a fost recepționată de către Iurie Bejenaru la data de 04 ianuarie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei.

Ținând cont de prevederile art. 14 alin. (1) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, cererea de contestare urma a fi depusă în termen de 5 zile de la data recepționării de către candidat a deciziei motivate, la caz, 09 ianuarie 2023.

Respectiv, Completul de judecată special conchide că cererea de contestare depusă de Iurie Bejenaru a fost depusă în termen, la 09 ianuarie 2023, la Curtea Supremă de Justiție.

Potrivit art. 1 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, prezenta lege reglementează raporturile juridice aferente procedurii de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, al Consiliului Superior al Procurorilor, precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective.

În aceeași ordine de idei, Completul de judecată special relevă că, potrivit art. 14 alin. (8) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, în vigoare la moment, la examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii:

a) respingerea cererii de contestare;

b) admiterea cererii de contestare și dispunerea reevaluării candidaților care nu au promovat evaluarea, dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat.

Prin urmare, ținând cont de normele legale pre citate și împuternicirile oferite Completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție de către legiuitor la art. 14 alin. (8) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, Completul de judecată special deduce că la examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare poate emite una din următoarele soluții: de respingere a cererii de contestare sau de admitere a

cererii de contestare, cu dispunerea reevaluării candidaților care nu au promovat evaluarea.

În acest context, Completul de judecată special reține că potrivit art. 3 alin. (2) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996, în componența Consiliului Superior al Magistraturii intră judecători și persoane care se bucură de o înaltă reputație profesională și integritate personală, cu experiență în domeniul dreptului sau în alt domeniu relevant prevăzut la art.3¹ alin.(1¹) lit. c), care nu activează în cadrul puterii legislative, executive sau judecătorești și nu sunt afiliate politic. Cel puțin 4 dintre aceștia trebuie să aibă experiență în domeniul dreptului.

Conform art. 3 alin. (4) din Legea precitată, șase membri ai Consiliului Superior al Magistraturii din rândul judecătorilor sunt aleși prin vot secret de către Adunarea Generală a Judecătorilor, după cum urmează: patru – din cadrul judecătorilor, unul – din cadrul curților de apel și unul – din cadrul Curții Supreme de Justiție.

Potrivit art. 3¹ alin. (1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996, în funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii din rândul judecătorilor poate fi ales candidatul care întrunește următoarele condiții: a) are o vechime în funcție de judecător de cel puțin 2 ani efectiv lucrați; b) nu a fost sancționat disciplinar sau termenul de acțiune a sancțiunii disciplinare a expirat; c) a promovat evaluarea efectuată de către Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Prin urmare, dreptul de a participa la concursul pentru selectarea candidatului la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii din rândul judecătorilor este condiționată de întrunirea cumulativă a anumitor condiții stabilite exhaustiv de Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996.

La caz, Completul de judecată special reține că reclamantul Iurie Bejenaru a depus dosarul de participare la concursul pentru selectarea candidatului la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, din rândul judecătorilor, din cadrul Curții Supreme de Justiție.

Prin hotărârea nr. 28/2 din 14 februarie 2023 a Consiliul Superior al Magistraturii a fost acceptată cererea de demisie a judecătorului de la Curtea Supremă de Justiție, Iurie Bejenaru și s-a eliberat Iurie Bejenaru din funcția de judecător de la Curtea Supremă de Justiție, în baza art. 25 alin. (1) lit. a) și art. 26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, din data de 31 martie 2023.

Prin urmare, Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție conchide că Iurie Bejenaru, din data de 31 martie 2023, nu întrunește una din condițiile esențiale de participare la concursul pentru selectarea candidatului la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, din rândul judecătorilor, din cadrul Curții Supreme de Justiție, or acesta nu mai deține funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

În context, este relevant faptul că cu privire la pretinsa încălcare a articolului 39 din Constituție, Curtea Constituțională în decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, a reținut că alineatul (2) al acestui articol îi garantează oricărui

cetățean, potrivit legii, accesul la o funcție publică. Totuși, utilizarea textului „potrivit legii” din acest articol presupune că legislatorul poate stabili condiții de accedere într-o funcție publică. Această competență a legislatorului trebuie recunoscută, având în vedere că integritatea administratorilor publici joacă un rol esențial. Mai ales în cazul funcțiilor publice de care depinde bunăstarea națiunii, persoanele care vor să le ocupe trebuie să demonstreze că îndeplinesc standarde înalte în materie de integritate. Din acest motiv, Constituția îi permite legislatorului să stabilească condiții de accedere într-o funcție publică care să asigure că procedurile de recrutare și de verificare a candidaților vor urmări identificarea persoanelor care se potrivesc cel mai bine pentru realizarea acestui deziderat (HCC nr.6 din 10 aprilie 2018, § 70).

În aceste circumstanțe, Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție menționează că ținând cont de împuternicirile oferite Completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție de către legiuitor la art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, și nedeținerea de către reclamant a funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție, la momentul examinării prezentei cauze, fac imposibilă o soluție de admitere a contestației și de dispunere a reevaluării candidatului, în cazul în care s-ar constata că la caz Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat. Or, o eventuală admitere a cererii de contestare, nu va produce efectele juridice prevăzute de lege.

În opinia Comisiei de la Veneția, contestarea deciziei Comisiei de evaluare nu ar trebui să suspende alegerea/numirea membrilor Consiliului și nu va anula faptul că concursul a condus la un rezultat (a se vedea Opinia comună a Comisiei de la Veneția și a Directoratului General pentru Drepturile Omului și statul de drept (DGI) al Consiliului Europei privind unele măsuri legate de selecția candidaților la funcțiile administrative în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, CDL-AD(2021)046, § 38).

La pct. 142 din decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a indicat că împărtășește opinia Comisiei menționată mai sus și consideră că interesul finalizării procedurii de alegere a membrilor judecători ai Consiliului și interesul funcționalității organului-garant al independenței autorității judecătorești au o pondere mai mare decât interesele candidaților nepromovați.

La fel, Comisia de la Veneția și Direcția Generală a Drepturilor Omului și Statului de Drept a Consiliului Europei în Opinia Comună sus menționată au concluzionat că controalele de integritate care vizează candidații la funcția de CSM, SCP și organele lor specializate reprezintă un proces de filtrare și nu un proces de verificare judiciară și, ca atare, pot fi considerate, dacă sunt implementate în mod corespunzător, ca realizând un echilibru între beneficiile măsurii, în ceea ce privește contribuția la încrederea sistemului judiciar și posibilele efecte negative ale acesteia.

Potrivit art. 13 alin. (6) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, decizia privind nepromovarea evaluării **constituie temei juridic pentru neadmiterea** candidatului la alegeri sau concurs.

Astfel, **alte careva consecințe juridice, în afara celor menționate expres în lege**, nu sunt stipulate la momentul cadrului legislativ aplicabil.

Completul de judecată reține că prin Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021, Comisia de la Veneția și Direcția Generală au conchis că proiectul de lege revizuit arată clar că rezultatele evaluării integrității nu vor avea niciun efect asupra carierei candidatului.

Prin urmare, reținând faptul că decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 4 din 09 decembrie 2022 are ca efect juridic doar neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs, iar Iurie Bejenaru, din data de 31 martie 2023, nu întrunește una din condițiile esențiale de participare la concursul pentru selectarea candidatului la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, din rândul judecătorilor, din cadrul Curții Supreme de Justiție, Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție conchide că nu este oportun de a verifica dacă în cadrul procedurii de evaluare au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare și existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, or unica consecință a deciziei de nepromovare este neadmiterea la concursul la care participa reclamantul, din funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, care la moment nu o deține.

Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție indică că hotărârea judecătorească reprezintă un act de aplicare și realizare a dreptului. Normele juridice de ordin material și procesual sînt viabile numai în măsura în care instanța, prin aplicarea lor corectă la soluționarea litigiilor, menține ordinea de drept. Așadar, hotărârea judecătorească este un act procesual investit de lege cu putere executorie, care conține o dispoziție autoritară de proveniență statală referitoare la aplicarea normelor de drept în cazul unui raport juridic concret.

Garanțiile implicite ale art. 6 § 1 includ obligația de a motiva hotărârile judecătorești (H. împotriva Belgiei, pct. 53). O decizie motivată permite părților să demonstreze că a fost audiată în mod real cauza lor. Deși o instanță internă dispune de o anumită marjă de apreciere în alegerea argumentelor și admiterea probelor, aceasta trebuie să-și justifice activitățile, precizând motivarea deciziilor sale (Suominen împotriva Finlandei, pct. 36; Carmel Saliba împotriva Maltei, pct. 79).

Totuși, deși art. 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument [Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, pct. 61; García Ruiz împotriva Spaniei (MC), pct. 26; Jahnke și Lenoble împotriva Franței (dec.); Perez împotriva Franței (MC), pct. 81].

În aceste circumstanțe, ținând cont de împrumuturile oferite Completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție de către legiuitor la art. 14 alin. (8) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, Completul de judecată special conchide că cererea de contestare depusă de Iurie Bejenaru urmează a fi respinsă, **din alte motive, fără a se expune** dacă în cadrul procedurii de evaluare au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare și existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării

de către candidat, or o potențială soluție de admitere nu ar produce efecte juridice, în condițiile în care reclamantul nu mai deține funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

În conformitate cu art. 14 alin. (6), alin. (8) lit. a), alin. (9) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

d e c i d e:

Se respinge cererea de contestare depusă de Iurie Bejenaru împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei Comisiei de evaluare nr. 4 din 09 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Iurie Bejenaru, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

judecătorul

Ion Malanciuc

judecătorii

Oxana Parfeni

Aliona Donos